

Sygn. akt IV CSK 404/08

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lutego 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)

SSN Marian Kocon (sprawozdawca)

SSN Elżbieta Skowrońska-Bocian

Protokolant Izabela Czapowska

w sprawie z powództwa G.S. i E.S.

przeciwko Skarbowi Państwa - Nadleśnictwu [...]

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej

w dniu 6 lutego 2009 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 4 kwietnia 2008 r., sygn. akt [...],

oddala skargę kasacyjną; nie obciąża skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2008 r. oddalił apelację Skarbu Państwa – Nadleśnictwa od wyroku Sądu Rejonowego w C. z dnia 11 października 2007 r., którym ten Sąd uzgodnił treść prowadzonych przez niego ksiąg wieczystych KW nr [...] i KW nr [...] z rzeczywistym stanem prawnym w ten sposób, że nakazał wykreślić w działach II tych ksiąg Skarb Państwa – Nadleśnictwo i wpisać w to miejsce jako właścicieli G.S. i E.S. na zasadzie wspólności ustawowej. Przyjął wykładnię art. 1 ust. 3 lit. b dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 12 grudnia 1944 r. o przejęciu niektórych lasów na własność Państwa (Dz. U. z 1944 r. Nr 15, poz. 82 ze zm.; dalej też: dekret) wyrażoną w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 1998 r., I CKN 664/97 (OSNC 1999, nr 1, poz. 7), że podział faktyczny lasów i gruntów leśnych na parcele nie większe niż 25 ha oznacza to samo, co stwierdzenie faktu podziału tych gruntów na takie arealy.

Skarga kasacyjna Skarbu Państwa od wyroku Sądu Okręgowego – oparta na podstawie pierwszej z art. 398³ k.p.c. – zawiera zarzut naruszenia art. 1 ust. 3 lit. b dekretu i zmierza do uchylenia tego wyroku oraz przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 1 ust. 1 dekretu, lasy i grunty leśne o obszarze ponad 25 ha, stanowiące własność lub współwłasność osób fizycznych i prawnych, przeszły na własność Skarbu Państwa. Przejście to nastąpiło *ex lege*, a protokół przejęcia, sporządzany w trybie § 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 20 stycznia 1945 r. w sprawie wykonania dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 12 grudnia 1944 r. o przejęciu niektórych lasów na własność Skarbu Państwa (Dz. U. Nr 4, poz. 16) stanowił jedynie dowód tego, że dana nieruchomość przeszła na własność Skarbu Państwa (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1994 r., III CZP 50/94, OSNCP 1994, nr 11, poz. 212, oraz z dnia 27 kwietnia 1994 r., III CZP 54/94, OSNCP 1994, nr 11, poz. 215). Wyłączone zostały lasy i grunty leśne wymienione w art. 1 ust. 3, a więc stanowiące własność samorządu terytorialnego (lit. a) oraz podzielone prawnie lub faktycznie przed dniem 1 września 1939 r. na parcele nie większe niż 25 ha, stanowiące

własność osób fizycznych, grunty które nie były objęte przepisami art. 2 lit. e dekretu z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (lit. b).

Skarżący nie zarzucił, że grunty poprzedników prawnych powodów były objęte przepisami art. 2 ust. 1 lit. b dekretu o przeprowadzeniu reformy rolnej.

Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 1 ust. 3 lit. b dekretu, według którego należące do osób fizycznych nieruchomości leśne o obszarze mniejszym niż 25 ha nie zostały znacjonalizowane. Przyjął, że taka sytuacja miała miejsce z uwagi na podział nieruchomości na parcele, z których żadna nie przekraczała powierzchni 25 ha. Parcele te były uwidocznione w katastrze nieruchomości sporządzonym jeszcze przez zaborcę pruskiego. Prezentując taką ocenę odwołał się do stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w uzasadnieniu wyroku z dnia 8 maja 1998 r. (I CKN 664/97, OSNC 1999, Nr 1, poz. 7). Sąd Najwyższy stwierdził wówczas, że wyrażeniu „parcela” w rozumieniu przepisów dekretu PKWN o lasach należy przypisać znaczenie potoczne, oznaczające działkę gruntu wydzieloną z większego obszaru, a warunek podziału prawnego lub fizycznego na parcele spełnia podział według przepisów katastru pruskiego lub austriackiego.

Ocena ta została bezzasadnie zakwestionowana w skardze kasacyjnej. Po pierwsze, część zawartych w niej wywodów dotyczy wyjaśnienia rozumienia pojęcia podziału prawnego oraz fizycznego i konieczności ich rozdzielenia, co jednak nie miało znaczenia dla możliwości uwzględnienia zarzutu naruszenia art. 1 ust. 3 lit. b dekretu PKWN o lasach, skoro warunek wyłączenia działania przepisów tego dekretu spełniał zarówno podział prawny jak i fizyczny. Po drugie, argumentacja przytoczona przez skarżącego, wbrew jego ocenie, nie podważa stanowiska wyrażonego przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu powołanego wyżej wyroku z dnia 8 maja 1998 r., że uwidocznienie podziału nieruchomości na parcele w katastrze (w tym wypadku pruskim) odpowiada pojęciu podziału na parcele użytemu w art. 1 ust. 3 lit. b dekretu PKWN o lasach.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.